

державному іспиті. Особам, які не витримали іспит, слід рекомендувати залишитися в інституті для доучування протягом одного – двох семестрів за тими чи іншими предметами. Випускний іспит передбачав перевірку знань за основними кафедрами (анатомії, фізіології, патологічної анатомії, головної клініки тощо) з обов'язковою додатковою перевіркою за спорідненими предметами: за топографічною анатомією, медичній хімії, загальній патології.

Тьюторство найбільш важливо для студентів перших-третіх курсів, коли набуваються навички та вміння у справі вивчення наукових дисциплін. Студенти часто вивчають дрібниці, але не можуть виокремити суттєве, нез'ясоване, незрозуміле, окрім цього заучують напам'ять і тому швидко забувають. Звідси – невпевненість, тривожний стан, струси студентів.

Таким чином, нами систематизовано педагогічні ідеї учених-медиків Харківщини першої половини ХХ століття на основі педагогічних категорій, зокрема таких як контроль та оцінювання навчальних досягнень студентів. Описані прийоми і методи контролю та оцінювання є доцільними й сьогодні.

Список використаних джерел:

1. Данилевский В. Я. Врач, его призвание и образование. Вступительные чтения / В. Я. Данилевский. – Х. : Всеукраинское государственное издательство, 1912. – 404 с.

Красуля В.В.

вчитель I категорії,

Криворізька загальноосвітня школа I-III ступенів № 114

РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Світ змінюється щохвилини, відповідно з цим змінюються і вимоги до освіти. Сьогодні з-поміж важливих завдань, що постають перед системою освіти, особливої актуальності набуває проблема розумового виховання у молодшого школяра. Одним із центральних питань цієї проблеми є розвиток пізнавальної активності.

Особливої уваги набуває вміння мислити й аналізувати явища, помічати в них суттєве, робити певні висновки, давати оцінки й приймати своєчасні виважені рішення. Для цього повинна готувати дітей сучасна школа.

У кожної дитини є індивідуальні особливості пам'яті, уваги, мислення, схильності, мотивації, своя стратегія праці, особливості сприйняття тощо.

Мета роботи сучасного вчителя – розвиток особистості учня, його творчого потенціалу та пізнавальної активності, навчальний процес при цьому орієнтується на потенційні можливості дитини, їх реалізацію. Індивідуального підходу потребують усі діти. Не можна орієнтуватися на якогось середнього учня і через це обмежувати пізнавальну діяльність школяра, який має порівняно низький ступінь логічного мислення.

Правильно організована робота, увага до кожної дитини сприятиме тому, що розумові сили її розвиватимуться безупинно, а сама вона відчує себе сильною, здібною, цікавою для вчителя і однокласників.

Передумови для цього на уроці такі:

- а) не можна всіх навчити однаково, треба створити належні умови, щоб кожний школяр зробив стільки кроків, скільки може;
- б) від полювання за помилками перейти до їх профілактики;
- в) створити комфортні умови для кожної дитини (вчитися без страху, охоче, із задоволенням);
- г) виходити на режим вільної поведінки, і таким чином, формувати й вільну особистість.

Важливий вплив на навчання і виховання дітей має те середовище, в якому проживає учень. Адже географічне розташування населеного пункту, рівень його культури, економічного стану, домашній побут, соціальне становище батьків, мовне довкілля вимагають врахування регіонального, місцевого й домашнього мовного середовища. Матеріал підручника не завжди стимулює самостійну творчу діяльність, осмислення певних явищ, оскільки не асоціюється з реальними життєвими враженнями. Саме тому на уроках добре використовувати додатковий матеріал, який сприяє розвитку пізнавальної активності.

Мотивація є одним з важливих компонентів учбової діяльності. Вона є джерелом активності суб'єкта. Дитина повинна бути мотивована не лише результатом, а й самим процесом навчальної діяльності. Це допоможе сформує у дітей вміння самостійно вчитися сформує навчальну діяльність.

У навчальному процесі вчитель постає насамперед як організатор і керівник пізнавальної діяльності дітей. Урок є основною ланкою процесу формування пізнавальної активності молодших школярів. На ньому з окремих „цеглинок» складаються не лише знання, а й почуття, переживання, вміння міркувати, логічно мислити, уявляти, уважно слухати. Основна умова розвитку пізнавальної активності – щоб на кожному уроці якомога частіше лунало „чому?».

Для дітей школа є часом зростання, час відкриття, гри, усвідомлення себе, своїх можливостей. Тому важливо на цьому етапі розвитку не загубити все, що закладено природою в дитині, не „закрити” бажання думати, фантазувати, говорити, розмірковувати.

Фантазування, візуалізація, розвинена уява – це вміння бачити у кожному предметі, явищі, діянні своє ставлення до навколишнього світу, вміння створювати навколо себе красу, передбачити наслідки того, що буде після певної дії чи вчинку. Але щоб візуалізація була аналізом та творчою дією, необхідно розвивати пізнавальну активність дітей. І це не тільки знання, які отримує учень від педагогів, батьків, дорослих, цілеспрямовано вивчаючи певні предмети. Насамперед, це пізнання світу, розуміння його. Тобто вміння пізнати суть предмета, дії, обставини, вміння дивитися та бачити, слухати та чути, торкатися та відчувати дотик, відчувати смак, розрізняти запах. Саме це можна вважати підготовчою сходиною самостійності. Самостійність пов'язана з

ініціативою, з пошуком різних шляхів вирішення навчально-пізнавальних задач без участі дорослих та допомоги. Від розвитку самостійності з раннього дитинства залежить активність дитини, його орієнтування в навколишньому середовищі.

«Я сам» – прекрасний стимул молодшого школяра, який потрібно підтримувати і розвивати. Тим більше потрібно формувати навчально-пізнавальну самостійність в школі при розв'язанні різних навчальних задач з різноманітним предметним змістом в процесі навчання. Розуміння школярами своїх можливостей приходить при активному підключенні його до самостійної діяльності. Це дозволяє йому ставити перед собою нові вимоги, здійснювати саморегуляцію.

Сьогодні на уроках у початкових класах пріоритетною є розвивальна функція навчання, самостійність і нестандартність думки. Оволодіти навчальним предметом – означає навчитися розв'язувати не лише передбачені державним освітнім стандартом задачі, а й такі, що потребують певної незалежності мислення, творчих пошуків, оригінальності, винахідливості.

Отже, підвищення пізнавальної активності учня – актуальна проблема, яку має розв'язати кожний учитель, який працює над побудовою навчально-виховного процесу на основі особистісно-орієнтованого підходу до молодшого школяра. Але така активність є неможливою без сформованості розумових дій, що є основою розвитку мислення – однією з найголовніших умов загального розумового розвитку учнів. Такий підхід сприяє тісному зв'язку навчання з життям, розвитку дитячої уяви, мислення, глибокого проникнення у сутність явищ, прагнення більше дізнатися, запам'ятати, побачити, тобто допомагав не лише свідомому засвоєнню знань, а й ефективному розвитку пізнавальної активності, творчої самостійності у молодших школярів.

Лук'яненко Г.В.

аспірант,

*Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького*

МЕТОДОЛОГІЧНІ РОЗРОБКИ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ У ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ (ДРУГА ПОЛОВИНА XX СТОЛІТТЯ)

Важливою умовою оновлення нашого суспільства є формування моральних якостей дитини, її духовного світу. Гуманізація і моральне піднесення рівня загальноосвітньої школи може бути досягнуто створенням умов для усвідомлення кожним учнем себе як представника своєї національності. Проблема відродження виховних традицій, вивчення культурно-історичного досвіду свого народу має зайняти належне місце в навчально-виховному процесі загальноосвітньої школи. Аналіз досліджень і